

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 — —
Negyedévre . . . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegr. K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELESEN

Hirdetési díj:

Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságsz. ára 50 kr.

Nyitási költségek minden petit sorra 50 krajczár.

Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adtnak vissza.

Az anarchisták.

Debreczen, május 4.

(K. B.) A mult század végén szabadságért epedtek az emberek s hogy a szabadság eszméjét diadalra juttassák, Párisban százan és ezren vérezték el a guillotine alatt, mely kegyetlenség a testvériség proklamált elvével sehogysem fért össze, — ma pedig »kenyér« lett a jelszó s e jelszó hívei sem írtóznak a rombolástól és kegyetlenségektől, a mint azt a gyakori dynamit-robbantások bizonyítják. Hát mi azt megengedjük s elismerjük, hogy a szocialistáknak sok igazuk van. Ott, hol a tőke lenyűgözi a munkát, hol a munkás a tőke hatalmával szemben nem egyéb rabszolgánál, hol a munkás fáradságos verejtékével nem a saját és családjának sorsát javítja, hanem csak a munka-adó kincsgarmadjának gyűjtéséhez járul hozzá, hol nincs igazságos arány a teljesített munka és munkabér közt: ott méltán keseredik el a munkás lelke s teljes joggal törekszik arra, hogy sorsán javítson, — de midőn e törekvés át lépi a törvényes határokat, midőn erőszakossággá, anarchiává, rombolási szenvedélyé fajul, midőn nem néz se bűnöst, se ártatlant, hanem pusztít kérlelhetetlenül, a nélkül, hogy e pusztulásból neki haszna lenne, midőn tehát megfélemlítéssel iparkodik követelésének érvényt szerezni: már ezt lehetetlen helyeselnünk, mert a mint elítélte a történelem a francia forradalom kicsapongásait, noha magát a szabadság eszméjét, az indító okot nem ítélte el, éppen úgy el fogja ítélni a jövő kor történetírója a mai anarchisták féktelenségeit, noha magáról a szocializmusról, az indító okról, kénytelen lesz beismerni, hogy annak meg volt a létjogosultsága.

A fejlett iparral rendelkező, tehát tőkében gazdag nyugati államokban jelentkezik legnagyobb erővel a szocializmus, — míg a kezdetleges iparu, tehát szegény államokban, minő éppen hazánk is, a szocializmusnak csupán csiráival találkozunk. Egyedül Oroszország képez kivételt, hol nagy arányú forrongások

és elmozdulások. Az orosz mozgalom neve: nihilizmus. De ezt, noha az anarchia fegyvereivel dolgozik, nem szabad a szocializmussal összetévesztenünk. Az orosz nihilizmus a politikai zsarnokság ellen küzd, a szocializmus pedig csak a tőke zsarnoksága ellen és ez nagy különbség! S míg az orosz nihilizmust, bár fegyvereit elítéljük, a rokonszenv bizonyos nemével tekintik a szabadság barátai, addig az anarchiává fajult szocializmus, különösen ha nemzetközi jellegűt, azaz ha megtagadja a hazaszeretetet s egyedül pusztá anyagi előnyök létesítéseért küzd, már elveszti rokonszenvünket.

Mig ezelőtt egy évtizeddel különösen Németországnak gyűlt meg a baja a szocialistákkal, kik magát az agg császárt se kímélték, addig most Franciaországban dul a szocializmusból fejlődött anarchia legrémesebb erővel. Mind a győző Németország, mind a legyőzött Franciaország munkás osztálya elégedetlen. Minakét ország kormányánások gondot okoz a munkás-kérdés s a katonai uralom alatt lévő Németország és a köztársasági Szervezetel bíró Franciaország belnyugalma egyformán meg van zavarva s a végletek e találkozása még nagy katasztrófák előidézője lehet.

Különösen veszélyes a helyzet Franciaországban, holott más különben azt hinnők, hogy a szabadság e klasszikus földjén boldog, elégedett nép lakik. Ellenkezőleg áll a dolog! Az anarchista merényletek Franciaországban egymást érik s a francia társadalom már annyira meg van félemlítve, hogy Ravacholt, a dynamit-merénylőt, a bíróság nem merte halálra ítélni, mert félt az anarchisták bosszújától.

Előttünk, kik a francia állapotokat csak távolból szemlélhetjük, szinte érthetetlen, hogy miként jutott Franciaország ily nehéz helyzetbe. Nagyon mélyen kell fekdüniek az okoknak, melyek a francia szocializmust ily veszedelmes tényezővé tették s nagy esélyességet és erélyt kell tanusítaniok a francia ál-

lamférfiaknak, hogy a tűz fel ne perzselje a köztársaságot!

Nálunk Magyarországon, hol az ipar, különösen a gyáripar még fejletlen állapotban van, hol a gyári munkások száma kevés, hol a csekély tőke nem tudott még diadalmaskodni a munka felett, sőt mezőgazdasági téren inkább a munka támadja meg a tőkét, a szocializmus eszméi csak lassan terjednek. Munkásaink, kik szocialistáknak nevezik magukat, nincsenek is tisztában a szocializmus felől.

Külföldi munkások csempésztek be hozzánk a szocializmust, de azt a magyar munkás-osztály nem emésztette meg, — vigyázni is kell rá, hogy a szocializmus kozmopolita gondolata át ne járja a mi munkás osztályunkat, mert nekünk, mint kis nemzetnek, kétszeres szükségünk van arra, hogy a hazaszeretet, melyet a szocializmus meg akar tagadni, a nép minden rétegében ébren tartassék!

Hanem azért minálunk is volt már igen erős szocialista mozgalom — a n t i s z e m i t i z m u s név alatt. Ez is a tőke elleni harc volt! Nem faji, nem vallásbeli különbség idézte elő a magyar antiszemitizmust, mert hisz a magyarnál nincs türelmesebb nép, hanem a zsidóság kezében levő tőke nyomása. Ez ellen támadt föl a magyar társadalomban a visszahatás, mely némely vidéken, hol egyes agitátorok a szenvedélyeket ki tudták használni, anarchista jellegűt öltött.

De mi volt ez a külföldi anarchiához képest! A mi szocialis bajainkat okos kormányzat, mely az uzorát vaskezzel elnyomja s az elszegényedésnek útját állja, rövid idő alatt meg tudná szüntetni, — de ki tudja orvosolni a nyugati államok szocialis bajait? Nincs messze azon lehetőség, hogy a mint a mult század végén a nyugaton politikai forradalom dult, úgy e század végén társadalmi forradalom fogja lángba borítani nyugatot!

— Menjen hát érte valaki — parancsolta a szakaszvezető. — Jöjjön haza, elhül az étele mind.

Egy ember elment, de hamar visszajött: — Jelentem alászan, azt mondta, hogy neki patrul után két óra raszt jár, aztan addig neki nem parancsol senki. Aztan nem jön haza addig, a mig be nem rug.

De jött pedig aztan nem sokára sa mód, a mivel becsapta maga után a rozgára ajtót, a melynek a ráfagyott szobalevegőről mindig zuzmarás volt az egyik széle, azt bizonyította, hogy már megártott a bor.

Elébe kiabáltak: — Mi bajod, hé? Végtelen busan felett: — Ne bántatok . . . Szótlanul dobálta le magáról a felszerelést.

Megütdöttek sokan ezen a hangon. Körüllátták, czirogatták. Ellökte őket magától, padot húzott a kályha elé s a lábát, a melyen a hókéregtől nem látszott a csizma, bedugta a lábba.

— Megég a csizmad te! — Bánom is én — felelte kurtán. Aztán hirtelen felugrott, a szemei nagyra nyitlak, a kezét ökölbe fogta s az arczán valami névtelen ijedség kinyomata látszott.

— Rémet láttam — mormogta. Mindenki odatologott, a ki csak a szobában volt. A Kácsa nagy hangon kiáltott rá: — Van is. Csak mögképzeltel.

Rózsa keresztbe ült a padon, eltölvá maga elől az ételt s beszélni kezdett a rémlátó ember hangján, mig a sarokba bámult, mintha valami rejtelmes, ijesztő, földöntúli dolgot látna ott a seprők között.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése május 3-dikán. —

A földmívelési tárca tárgyalását kezdte el tegnap a képviselőház és a vita, mely simán és szakszerűen folyt le, épp oly tanulságos, mint érdekes volt. Bernáthi Béla volt az első szónok s figyelemre méltó beszédében tártá föl a Hegyaljának szomorú körülményeit és általában a magyar börtnermelők helyzetét. Számos gyakorlati eszmét vetett fel, melyekkel a filloxaera által sújtott vidékeknek bajait enyhíteni lehetne és kellene.

Utána a kormánypartból Miklós Ödön következett, ki ezuttal tartotta első parlamenti beszédét. Miklós Ödön érdekes leplezéseket tett arról, hogy Európában mily rendszeresen üzik az amerikaiak a kivándorlásra irányuló mozgalmakat az amerikai mezőgazdaság javára, s úgy látszik, a kormány által volt felhatalmazva arra a kijelentésre, hogy közelebb a hitelszövetkezetek erősítésére nézve a kormány törvényjavaslatot fog benyújtani a képviselőháznak.

Érdekes volt és általános figyelemben részesült Hortoványi Józsefnek szűz beszéde is, melyben szónok határozottan az agrár politikát hirdette és a birtokvédelemnek oly mérsékelt konzekvenciáit vonta le, hogy az 500 holdas majorátusok eszméjét is felvetette. Megtámadta a vidéki takarékpénztárak rendszerét és kikelt azoknak magas kamatai ellen, melyek a gazdaközönseget tönkre teszik. Beszédében széles korlátok közt mozgott és több gyakorlati eszmét pendített meg.

Gr. Csáky Kálmán a baromfi- és haltenyésztésre hívta fel a kormány figyelmét s kiemelte, hogy földmívelési érdekeink terén nem szép szavakra és ígéretekre, hanem tettekre van szükség. De sietett utána tenni, hogy a kormány iránt a legnagyobb bizalommal viseltetik, a mi az ellenzéken zajos derűtséget keltett.

Figyelmet keltett és rokonszenves benyomást tett a függetlenségi párton Szemeré Huba szűzbeszéde, melyben az ifju szónok kiváló elméleti szakképzettségét mutatta be, párosítva azt helyes gyakorlati okoskodással.

Végül Bornemissza Lajos (kormányparti) szólalt fel és mint gyakorlati gazda és politikus számos oly részleire hívta fel a kormány figyelmét, melyekkel alaposan foglalkozni nemcsak érdemes, hanem szükséges is.

BELFÖLD.

* **Valuta-tanácskozások.** A Rothschild csoport képviselői, — mint a »B. G.« értesül — csütörtökön, május 5-én Berlinből Budapestre érkeznek, hogy Wekerle pénzügyminiszterrel az 5 százalékos magyar államadós-

— De van. Rám nevetett. Mindig előttem volt. Mikor mentünk reggel, a hóból dugdosta ki a fejét. Csunya nagy feje volt, vékony csontúja, azzal fenyegetett. Hallottam suhogni a havat, a mint belebukott, mint a gyerek a vízbe. Láttam a havat domborodni, mikor vakondok módjára bujt alatta s mindig felüőtte előttem a fejét. Mindig a csontkezét dugta ki először, az a vékony csontújj, az bujt ki először a hóból, még a feje kint se volt, már a kezét rám emelte. Félttem, reszkettem, pedig csupa víz voltam. Katona vagyok, káplár vagyok, de úgy félttem, mint a sötét szobában a kis gyerek. Akartam hinni, hogy nem látom, pedig láttam, ott volt. Láttam mind a négy véres lyukat a homlokán, a miket a golyó ütött, mikor rálővettem. Aztán csak nevetett. Hallottam a kacagását. Ugy sivitott, mint mikor éjjel nagy madarak szállnak ott a hóföregtegekben.

Összebb, egymáshoz húzódtott minden ember. A nagy Ördög a fejét csóvalta s a Rózsa hátamögött a homlokához emelve táncoltatta az ujjait. Ez meg suttozta, megmeredve beszélt tovább.

— Valami rettenetes volt ez. Huh, hogy nevetett, milyen zöld volt a szeme, a bal. A jobbat kilöttem. Csak ott bujkált előttem, belevágódva a hóba, hogy porzott, mint a homok. Iszonyu ez. Nem tudom, mi ér engem. A mig nem világosult, mindig láttam. A kilött szemével hunyorgott rám. Mi érhet engem?

A napos káplár bejött s osztani kezdte a postával érkezett leveleket.

Rózsa is kapott. Lassan bontotta föl. Előbb belenézett, aztán kiterítette maga előtt a padra. A sarokba bámult, mintha a csontkezet látna, s halkán, hogy alig hallották, szólt: — Meghalt az anyám . . .

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

SEJDDITÉS.

Írta: Tömörkény István.

Szolgálatban állott akkor délelőtt, a század. Még csak kevesen voltak otthon. Az őrségek lassan szállingóztak hazafelé a hegyekről, zuzmarásan, havasan, a hogy itt-ott elcsusztak a meredek gyalog ösvényen, a miket egészen befújta a hó.

Odakint havas világ volt, a tábor előtt a fiatal akácok panaszosan hajlongtak a téli szélben, a vakító fehér vén Rajnovics-szikla szemközt velünk, ha a napfény olykor előtremlett a föllegek mögöl, ragyogóra vált s olyan volt, mint a mesebeli üveghegy. A barak felé tartó őrségeken kívül alig járt valaki, az egész tájon csend volt és hangtalanság, csak a Lim zajgott, a mint nagy jégtáblákat szakgatva el a vízbe hajló parti szilvafák alól, a vén török-hid mohos kőlabaihoz csapdosta. Hideg volt a hosszú, huszonnegy emberes barakban, a kályhában szót a frissen vágott erdei fa s nem melegített. A ki már hazajött, csöndesen ette a bádögkanállal a bádögcsajkából a levest. — Simon István is, ez a megtestesült Harpagon, kivette a húst a levesből s eltette vacsorárá. Unott, magába szállott volt mindenki, mert az ilyen idő nem termi a legjebb hangulatot, csak az örökké locsogó Héző Sándor, a ki különben fecsegései miatt csak kacsának neveződött, duruzsolt magában, szokása szerint két ágy között a földön ülven. Rendesen kinyitott ládájában turkált a rézgombok, czérnáknak, legyverzsir, kefék között s ilyenkor támadtak neki azok a zseniális ötletei, a mikről szintén nevezetes volt, hogy például mint lehet a petroleumos bádögényből lavort csinálni, s hogy

mennyire alkalmas az ingaóra elvesztett sétálója helyére a drótra húzott vikszos skatulyatető.

Benyitották az ajtót. Négy havas ember botorkált be, topogva a fagyos csizmákban. A postapatruille volt, a mely sötét hajnalban ment el hazulról. A négy közember, a fegyvert a vállukról leszedve, tanakodva állt meg, hogy ki jelentkezzék a szobaparancsnoknál. A szakaszvezető rájuk kiáltott:

— Hát a káplártok hol van?
— Iszik az albánál.

A Kácsa belekiáltott:
— Hazudsz komám. Ki látta már káplár Rózsát inni?

A hosszú Ördög, lecsatolt deréksziját az ágyra hajtvá, mérgesen kiáltott vissza:

— Ne csörögj, ruca, mert hozzád vágok valakit. (Kitélt tőle, mert akkora ember volt, mint egy torony.) A komám Rózsának elment az esze. Minden apátfalvi ember így jár. Elmenjete! — mordult haragosan két legényre, a kik az apátfalvi ember illetén leszólása miatt megakarták húzni, de fölemelt öklétől viszaradtak. — A káplár Rózsának elment az esze, führer ur. Mikor hajnalban mentünk, a hófúvásra tüzetetett velünk és szidott, hogy nem tudunk löni. — Aztán ő lött.

— Mire?
— Hát mit tudom én! Semmire! Olyan sötét volt, mint a pokolban. Pedig ő se talál, mert a hóba vágta a puskát. Hát megkerült. Hiába kérdeztük: mi baja, nem beszélt. Most meg bement a kautinoshoz inni. Már a második liter járja.

Általános volt a bámulat, mert Rózsa, ez a csendes, örökké mosolygó gyerek nem ivott bort az előtt. Még a déli porciót is másnak adta mindig. Mi üthetett ebbe odaki a havon.

ságoknak 4 százalékra való konvertálásának nagy művelete, valamint a valuta szabályozására szükséges aranykészletek beszerzése tárgyában tanácskoznak.

A horvát tartománygyűlés. A zágrábi hivatalos lap közlése szerint a tartománygyűlés összehívását csütörtökre, május 12-ére.

A képviselőház munkarendjére következőkben történt megállapodás. A költségvetés rendjén a földmívelési tárca következik. Ennek befejeztével az igazságügyi költségvetés fog tárgyalni, melyet követni fog a kereskedelmi tárca. Ezen ressort miniszterét, Baross Gábert, ki tudvalevőleg a tárgyalásban betegsége miatt még nem vehet részt, Wekerle pénzügyminiszter fogja képviselni. Időközben Szapary miniszterelnök és a pénzügyminiszter a delegáció és egyéb ügyek miatt a legközelebbi szombaton Bécsbe mennek. Ha a miniszterelnök visszaérkezéig, mely a jövő hét keddjére tehető, az említett költségvetések tárgyalása befejezést nyerne, következik a vallás- és közoktatási tárca. A sorrend azért állapított meg így, hogy ezen tárca jelenlegi megvitatásánál a miniszterelnök itthon lehessen, mely alkalommal valószínűleg az elkeresztelési kérdés is be fog vonatni a vitába.

KÜLFÖLD.

A szultánnak szánt bombák. A ruszcsuki bombalelet ügyében folytatott vizsgálat kétségtelenné tette, hogy a bombák Oroszországból származtak és Konstantinápoly-nak voltak szánva. Letartóztattak husz örményt és egy boltgárt. Bulgária szigorú rendszabályokhoz fog nyulni, hogy megmutassa a portának, hogy Bulgária nem az az ország, a melyben a szultán és Törökország ellen merényleteket lehet tervezni. Minthogy tényeket állapítottak meg, az ügy legközelebb a ruszcsuki törvényesek elé kerül.

Románia fegyverkezik. A román hadügyminiszter hetvenöt millió frankot kér a hadsereg felszerelésére és erősítésekre, melyből 15 milliót ismétlő fegyverekre, 10 milliót kazánnyak építésére, 5 milliót konzervgyárra és 45 milliót erősítési munkálatokra fordítana.

Robbanás Lüttichben. Lüttich, május 3. Tegnap este a Boulevard Sarvenieran egy dinamittöltény felrobbant, mely a ház kapujába volt letéve. A rázkódás igen erős volt. A köveket és a kapu alját a robbanás felszaggatta. A kár jelentékeny. A szomszédok háza nagy kárt szenvedett. Az ablaküvegek az emeleten mind összetörték. A hatóság vizsgálatot indított a tett színhelyén. A városban nagy izgatottság uralkodik.

Kossuth Radeckyról.

Helfi Ignác a napokban levelet kapott Kossuthtól, melyben az aggyastán a felháborodás hangján emlékezik meg arról a szolgálkúsgéről, — hogy magyarok is elmentek a R a d e c k y ünnepelésére. A többi közt így ír:

»Hát oda jutottak önök, hogy Magyarország parlamentjének tagjai (és kormányelnöke!) elmennek Bécsbe ünnepélyesen tisztelni azon Radecky emlé-

kének, a ki Milano visszavételével felszabadította a Habsburgok kezét arra, hogy eldobják az álarczot s a nyílt hitszegés egész sulyával reá nehezedjenek szegény Magyarországra! És ezt az átkát Magyarország, ezt a hóhért az olaszoknak, magyarok elmennek Bécsbe megünnepelni! Ez olyan erkölcsi súlyedés, melynek megbélyegzésére nincs elég erős szó a lexikonban!«

S ennek kapcsán Kossuth megküldte, iratai IV. kötetének kéziratából a Radecky-re vonatkozó következő részletet:

1849-ben, Ferenc József császár születési napja évfordulójának alkalmából a milánói lakosságnak rendeltetleg meghagyatott, hogy lojalitá-ának kitüntetéséül az ablakokat és erkélyeket olasz szokás szerint szőnyegekkel stb. díszítse fel.

Egy népes piacon, szemben az osztrák tiszték által látogatott kávéházzal, lakott egy Ólivari Mária nevű kegyűs leány, aki kejhölgy hírében állott s a tiszt urak jó ismerőse volt. Ez a loyális személy egy császári színű s a császári czimzermel díszített selyem szövetet lobogtatott ablakából.

A szemközti időzött tiszt urak hoch-hochokkal s tapsokkal üdvözölték a tündető loyális örményleányt, a piacon gyülemlő nép füttökkel felett s gyalázó szavakat kiáltott a szemtelen felé, a lárnára egy tiszt katonaságért szaladt, lovasság tiporta, szuronyok rohantak meg a fegyvertelen tömeget, egy rakás embert elfogtak, közülök 15-öt: birtokosokat, kereskedőket, művészeket, tanárokat a királyi palota előtti téren deserre fektetve nyilvánosan megbotoztattak, (meg vannak nevezve a Gazzetta Officiale di Milano, 1849. augusztus 24-i számában s mindenik nevéhez hozzátéve, — hogy hány botra ítéltetett, a szám 25 és 50 közt variált. Scotti Monzai kereskedőre 50-et vertek.)

A nevezett »loyális« kejhölgy lakásával szomszéd házban két tisztességes fiatal dalművész-hölgy lakott, Galli Ernesta (20 éves) és Conti Mária (18 éves); ezek nem mentek ki lakásukról. — hanem néhány osztrák tiszt azzal vádolta őket, hogy a császári színeket és czimert kigunyólták, hát nyilvános megveszöztetésre ítéltettek s derekig metzelenre vetköztetve, nyilvánosan megveszöztettek.

Radecky tábornok ráparancsolt a milánói municipiumra, hogy annak a loyális kejhölgynek, kinek selyem rongyát a nép egy kissé megtépzta, 30.000 forint kárpótlást fizessen; s a város katonai parancsnoka, herceg Lichnovszky pedig a megbotozott polgárok sebei gyógyításához kiszolgáltattott tégpés s a vereszközben eltört botok és vesszők árának fe-

jében a község által 33 forintot és 9 krt fizettetett.

Midőn Radecky meghalt és Sobregondi milánói podesta Bécsből kapott parancs folytán abban buzgókodott, hogy a milánói municipium ünnepélyesen vegyen részt a nagy pompával berendezett requiemem, a városi tanács kikeresztelte levéltárában azt a harmincz-ezer forintos és harminczhárom forint kilenc krajczáros nyugtatványt s azt küldte el maga helyett Sobregondinak a temetkezési szer-tartásra.

Kár, hogy e nyugtatványhoz nem csatolták Radecky 1853. február 13-ki nyugtatványt, melyben ez olvasható: miszerint a kincstár kártalaníttassék a rendkívüli költségekért, melyeket a folytonos felforgató törekvések okoznak, elrendeltem, hogy a bírói hatóságok szekvesztrálják e törekvések büntetésének minden javait, még ha a büntérzsességéből áll is, hogy elmulasztották a feladást (denuncia), melyre mindenki köteles.

Es azután mennyi vér, irgalmas isten, mennyi akasztás, annyi, hogy a hóhérok nem bírták végezni, s itt-ott katonákkal kellett a hóhér munkáját végeztetni, s minő könnyedén bántak R a d e c k y idejében az embe-ekkel.

Egy pár példa a számtalan közül: Veronai parancsnokság. Julius 28. 1848. Frigyes János castalungai születésű harminczegy éves földművesnek házában egy vadászpuska találatván, Radecky tábornagy ő excellenziájának rendelete következtében a mondott fegyvernek birtoka (detenzione) miatt, rövid uton halálra ítéltetett és agyonlövettet.

Egy vadászpuska birtoka miatt!

Milánói császári parancsnokság augusztus 2. 1851. Sciesia Antal milánói kárpitos éj-fél után 2 $\frac{1}{2}$ órákor egy őrzőjárat által forradalmi kiáltványoknak a ticinói kapu fáján felragasztása miatt elfogtatván s tizenhat oly kiáltványoknak és a felragasztásukra szükségességeknek birtokában találatván, statárialiter felakasztásra ítéltetett, hóhér hiányában agyonlövettet.

Meisner Vincze velencei könyvtáros beis-mervén, hogy egy ismeretlenlő a Mazzini által megindított olasz nemzeti kölcsönre vonatkozó négy vagy öt programmot kapott s abból egy példányt Kora doktornak Trevisóban átadott, e miatt akasztófára ítéltetett, de kegyelmi uton a halálbüntetést nehéz vasban töltendő tíz évi kényszermunkára szelidítette; egyetlenegy programmnak egy emberrel közlése miatt.

Ez így ment éveken át. Zini (Storra de Italia) negyedik kötetében egy rakás ily ítélet van közölve. Huszonhárom embert ítélt kötélt általi halálra.

boldogságot alkossunk számukra, mint boldogtalanságot!

Végzett szavai után mely bókka távozék saját lakosztályába az öreg pap. Géza meg-lepve ott maradt még, merengve a hallott szavakon. Tekintete a lehanyató nap hátra maradt gyöngye fényárjában tévedezett, s nehéz fájdalom sulya nyomá ifju kebelet!

A papnak végre is igaza van! sohajta néhány perc múlva; miért zaklatnám fel e szegény család nyugalmát, mielőtt jövőmnek irányt adhatnék? A hölgy bájos, oh, de ha ki-lépek a nagy világba, állandó tudna e maradni szívem, midőn még semmi kísértésnek nem volt kitéve? Mátyás udvarába kell sietnem, ez ábrándos érzemény keletkezését elnyomni, bele-ölni a nagy világ zajába, s a fényes körök tün-dérhölgyei közt meg kell tanulnom rendeltetésem követését! Ki tudja, tán még áldani fog a szegény Etelka, ha innen távozem. Etelka! Etelka! oly mily kedvesen hangzik e név! Ugy rémlik előttem, mintha e név valaha már említettett volna jelenlétemben.

Elmélyedéséből szolgálja megjelenése za-vará fel, két levelet kapott Budáról, melyeknek részletes olvasása feledteté vele néhány perczig Etelkát és minden körötte levő tárgyat. Másnap reggel korán meglátogatta a sirt, füzér nem díszlett a kis kereszten. Etelka nem volt lát-ható. Az építészekkel néhány szót váltva, az nap délután Budára szolgáljával együtt elindult.

XXXIII.

Pár hónap múlva Etelka javulását érez-vén, elhagyta már kis szobája szorult levegőjét. Egy napon atya is elhívta őt magával egy rövid sétára, gondos figyelemmel vigyázva annak lépteire.

— Kedves leányom! kezdé az öreg, midőn a zödelő réten haladtak — mint érzed magadat?

— Igen jól, kedves atyám! Végtelenül boldogok érzem magamat főleg azért, hogy vala-hára önként jöttél a velem a szabadba. Oh atyám! meddig kárhoztát még bennünket a kegyetlen sors ily szenvedőkül? Nem veszed-e

Ujdonságok.

* **Uj vasut.** Miután a debreczen-nagy-létai vasut kiépítése csaknem bevégeztett tény: a derecskeiek idején valónak látták megindítani a mozgalmat az iránt, hogy ez uj vasut-vonallal Derecske is összeköttetésbe hozassék. A mozgalom élén a derecskei járás szolgabírája: Szentiványi László áll, aki a vasut vállalkozóit már is meg nyerte annak az eszmének, hogy Hajdu-Bagostól Derecskéig egy szárny-vonal építtessék. Derecske város forgalmára, fejlődésére nagy hatást fog gyakorolni e vasut s a község minden követ megmozdit, hogy a terv megvalósuljon.

* **Faátvétel.** A Guthon ma délelőtt nagy faátvétel volt. A város részéről ott voltak Török Gábor erdőmester, Balogh Sándor erdőügyi bizottsági tag, Szűcs Kálmán erdész gyakornok és Medgyessy Ferenc számtiszt.

* **Tanulmányut.** A nagyváradi kereskedelmi csarnok védnöksége alatt álló kereskedelmi akadémia ifjuságát dr. Popper igazgató az érettségi vizsgálatok után nagyobb körútra viszi, hogy a külföldi kereskedelmi és iparviszonyokkal megismerkedhessenek. Az ifjuság Bécsen, Münchenen keresztül Párisba megy s onnan Basel, Turin és Trieszt érintésével jön vissza.

* **Mennyibe kerül egy-egy baka.** Hogy átlag véve egy kiképzett baka a tizenkét esztendei szolgálat alatt mennyibe kerül a katonai kincstárnak? nem tudjuk. Hanem arról, hogy hadgyakorlatok idején mennyibe kerül egy-egy baka kósztja és lakása: azt már tudjuk, miután a honvédelmi miniszter e kérdésre a következőkben megfelelt: A Dunántul altiszteket fizet az állam naponként 20 és fél krt, Dunáninnen 16 és fél krt, Király-hágón tul 15 és fél krt, Horvát-Szlavon országban 17 és fél krt. E feleletet tartalmazó rendeletében egyébként azt kéri a honvédelmi miniszter az ország összes közigazgatási hatóságaitól, hogy az 1891. évi október hó elsejétől — 1892. évi szeptember hó végéig fenn-álló marhas-árakról kimutatást készítsen.

* **A szentgyörgy-napi országos vásár** alkalmával, mint a vásárbíróság közli velünk, felhajtattól 4000 drb. eladatott 1300 drb. — marha 6000 drb. eladatott 2300 drb. — juh és birka 16.000 drb. eladatott 8600 drb. — sertés 50.000 drb. eladatott 30.000 drb. A piacra hozott 36.000 kgrm búza, 12.400 kgrm kétszeres, 18.000 kgrm rozs, 10.600 kgrm árpa, 13.100 kgrm zab, 17.000 kgrm lengert, 5100 kgrm köles. E termények mind elkelték.

Szomorú sors. Geröffy Andor, a városunkban is ismert szingigazgató, mint részvétellel értesülünk — megbolyodott. A vidéki szingigazgatókat gyakorta sújtó közöny, az igazgatóság járó gondok, terhek s más csapások elkeserítették, s megtörték a máskülönbén erőteljes férfit s a szomorú történet vége az, hogy Geröffy most élhalott. Hogy a szingigazgatók mily keservesen küzdenek, mutatja az, hogy Geröffy kivül még négy volt szingigazgató van a tébolyodottak házában.

* **Névmagyarosítás.** Geiger Ignác debreczeni lakos ugy a maga, valamint Sandor, Jenő és Erzsébet nevű kiskoru gyermekeinek vezeték-névét Györfi-re magyarosította.

észre, kedves atyám! mint hervadok? Vagy véteklül tulajdonítod-e, ha azt kérdezem tőled: mondd meg nekem, miért teremtett Isten engemet? Mi célja van abban, hogy engem örökre magános életre rendelt? Nincs-e ul, mód, mely téged s engem boldogabbá tehetne? Én látom, hogy neked semmi szándékod a nagy világgal érintkezésbe jönni, melynek egykor tagja valál! Miért létel emberyülölő? Vagy multadat te magad terheléd sulyos bűnökkel, miknek tudata megfoszt nyugalmadtól, s elvette reményeidet? Nincs-e a földön hatalom, mely sértett jogaidat visszaadja? nincs-e irgalom az emberekben, hogyha vétetél, megbocsásanak neked? ! Em-lékezem, midőn az apáca fejedelemnö beszélt nekem, hogy te csatában vagy. Ha csatában voltál a nagy Hunyadi táborában, ime, apám fiát Mátyást trónra emelte a nemzet; nem sietsz-e ez ifju király lábához, kegyelmet vagy kegye-lelet esdeni, a mint multad igényli? ! Oh, apám! könyörülj rajtam, egyetlen gyermekeden! Azt állítod, hogy szeretsz? ! Mit remélhetek apai szeretetedtől? Meddig késedelmeskedel még hervadó leányodat a sirkert rémes csendjéből ki-vezetni, hol már nem egyszer az eszme há-borgatá fejem-t: megásni önkzeimmel hűdez siromat, melybe szenvedő lényemmel temetkezve, egyszer csak hűlt tetemre találandsz!

— Mily kíméletlen vagy ősz fejemhez, Etelka! mondd Hegyesváry fájdalom nagyságá-ban — ha tudnád multamat; ha tudnád a duló kint, mely évek hosszú sorozatán apád kebelet szakgatja: szemrehányásaidtól megkímélnél! Oly nagy és mély e seb, mit szívemben a bal-sors vágott, hogy ez életben semmi többé meg nem gyógyíthatja azt!

— Oh, add tudtomra atyám! multadat, mit ugy titkolsz előttem! hadd kiserinom feletted könnyeimet; legalább tudni fogom, mért kell sironom! Vagy ha vigasztalni tudlak, engedd, hogy azt is tehessem! Ugy sincs e világban ta-lán senki, az öreg papon kivül, ki lelked ál-lapotát felfogni, érteni tudja. Hisz én a te sze-rető gyermekek vagyok!

(Folyt köv.)

Ágok.

...in a debreczeni-nagy-aknem bevezett tény: ...

Guthon ma délelőtt város részéről ott vol-herster, Balogh Sándor ...

...t. A nagyváradi ke-...

...rül egy-egy baka. ...

...gy-napi országos ...

...Gerőffy Andor, a vá- ...

...osítás. Geiger Ignác ...

...mint hervadok? Vagy ...

...A szájpolkó tenger. ...

...A Rozália levele. ...

...Apróságok. ...

...Hamis ficzko. ...

...Matyi (közbe szól): ...

...köv.)

* A Margit-fürdő kutja. A Margit-fürdő telepen lévő ártézi kut, már 95 méter mélységről 1440 hektoliter vizet adott.

* Esküvő. Horváth Mihály, helybeli fiatal szabó-mester, ma. d. u. 4 órakor esküdtött örök hűséget özv. Nyilas Gáborné leányának: Mariskának. Áldás és boldogság kísérje az ifjú pár frigyét.

* Lovak és szekerek összeírása. A mezőrendőrség összeírása szerint van a város belterületén f. évben: 501 mén, 2432 he-rélt ló, 2620 kanca, 1 teherhordó, összesen: 5554 ló. A külterületen: 26 1/2 mén, 772 he-rélt, 981 kanca, 2 teherhordó, összesen: 2019 ló. A fogatok száma: egy fogatu 20, két fogatu 182, — teherszállító egy fogatu 229, két fogatu 1059, — összesen: 1490 fogat. Az ökrös szekerek száma: 249.

* Szerelmi tragédia. Nyiregyháza-ról írják, hogy ott mult hó 29-én Pazar Mihály nyirbatorói pénzügyőri felügyelő menyasszonyát, Gombkötő Kornéliát és magát anyja lakásán agyonlőtte. Gombkötő Kornélia két év óta jegyese volt Pazar Mihálynak; a leány úgy látszik, nem bízott szerelmében, mert arra kérte vőlegényét, hogy lépjen ki a szolgálatból és vegye nőül, mert különben máshoz megy s nem várakozik tovább. Nem régen Gombkötő Kornélia a tisztalók szolgabírójánál járt valami ügyben és ott beleszeretett az alszolgabíró V. G., a ki meg is kérte, a mibe a leány beleegyezett, sőt jegyet is váltottak. Pazar Mihály megtudván jegyese hűtlenségét, irt neki, hogy menjen be Nyiregyháza, hogy édesanyjához, a hol Pazar szemrehányásokkal halmozta el s mikor magukra maradtak, Pazar hatlövetű forgópisztolyt vett elő, s rászegye a leányra, kérte, hogy várjon még egy évig, különben lelővi, a leány nem igérte, sőt ki akart szaladni, de ekkor Pazar rálőtt a leányra, s aztán saját mellének irányozta a fegyvert; mire az anya visszatért a szobába, már mind a kettő ott hevert véreben s egyik életét sem lehetett többé megmenteni.

* A szájpolkó tenger. Mulatságos jelenet játszódott le a napokban Franciaország egyik vidéki színpadán. Shakespeare »Vihar«-ja volt előadásra ki-tűzve. A tengeri hullámokat 15 statisztá játszta, a kik a tenger-zöld színre festett lepel alatt voltak el-rejtve s mozgásukkal idézték elő a tenger hullám-zását. E munkáért a statiszták egy márká honorárium-ban részesültek. Miután azonban a színház bevételei az utóbbi időben nagyon megcsappantak, az igazgató a munkájukat 50 centimesterre redukálta. Ez ellen »fel-lázadtak« a tenger összes lakói s elhatározták, hogy előadás közben cserben hagyják az igazgatót. Midőn a kulisszák mögött megindult a mennydörgés s a vil-lámok cikáztak, a szél zúgni kezdett, a tenger csendes maradt. A rendező homlokán gyöngyözt a verejték a dühölt s felelemlőt s rögtön a hullámok alá ment s megparancsolta, hogy »adagadjanak« és »zujjanak«. A tenger azonban nem mozdult ennek a Neptunnak a szavára. Egyszerre az egyik szájpolkó felemelte a vász-nat s oda szúta a rendezőnek: — Akar 30 szántímmal többet adni? — Nem, de tizze! igen. — A tenger rögtön tükörsima lett. A közönség óri-ási kacagásba tört ki. — Ad 30 szántímmal többet? — Kérdé ismét az egyik szájpolkó. — Nem, de 20 szántímmal igen. — A tenger kissé háborogni kezdett, mintha csak hűs esti szél fújdogálna. — Adok 25 szántímmal többet — mondá a két-ségbeest rendező. — A hullámok nagyobbak lettek, mintha csak déli szél kavarta volna fel őket. De erre már a nézőtérben tört ki a vihar. Ki fűtölt, ki piszegett. — Vigye az ördög, adok 30 szántímmal többet — mondá a rendező — de jaj nektek, ha nem lesz-nek jók a hullámok. — S a tenger háborogni kezdett, mintha csak vi-har korbácsolta volna fel, dörgött az ég, zúgott a szél-vész s cikáztak a villámok. Egyszerre azonban lecsen-desedett a tenger, a vászon megrepedt s mind a 15 statisztá a színpadra bukott, így végződött a vihar.

* Apróságok. Nem is csoda. Orvos: Nézze tanár ur ez az ember száz éves; a város legöregebb em-bere. Mesterségére kéményseprő. Tanár: Kéményseprő? Hát akkor nem csoda, hogy száz éves. A füstölt hus mindig tartósabb. Megfoghatatlan. Pali: miféle nagy ház ez apa? Apa: ez a vakok intézete. Pali: vakoké! hát akkor, minek rajta az ablak? Hamis ficzko. Egy ur panaszkodik a kis Matyi apjának, hogy a szakála jobb fele egész elkopik, mert mindig jobb oldalra fe-keve alszik. Matyi (közbe szól): akkor a papa meg a feje tetején alszik, mert ott kopasz.

Hősies, nagyszerű. Tanárnő (az intézetben: Mondjon nekem az ó vagy ujkori történelemből valamely nagy-szerű hőstettet. Ella kisasszony: Egy huszár hadnagyot kikoszarzni. Eltalálta. Tanító: Mikor legjobban a szívat szedni? Tanuló: Mikor nincsen a Bodri a kertben. Dr. Bakonyi Samu ügyvédi irodá-ját május 1-től Czegléd-utczára a rendőrfő-kapitányság melletti Bészler-házba (22.) he-lyeztette át. Zene. A Weber-féle vendéglő udvar-tertyében ma este a Rác Károly zenekara játszik. Érdekes fogadás dőlt el a napok-ban egy fővárosi szállóház dísztermében, hova ez alkalomra nagyszámú előkelő urakból álló társaság gyűlt össze barátságos vacsorára. — A fogadást két fiatal magnás tartotta, az egyik németországi volt, a másik magyar. Ez utób-binak a nevét a képviselőválasztások óta gyak-ran emlegetik, mint egyikét a jövő férfianak. A fogadás száz üveg pezsgőbe, ötven üveg cog-nacba s a vacsora költségébe ment. Négy hó-nap előtt ugyanis egy főúri estélyen a magyar magnás azon disputált össze a németországi-val, hogy ez utóbbi a magyar bortermelésről s általában a magyar borokról igen becsmé-rőleg nyilatkozott, a rajnai borokat ellenben egekig magasztalta. »Meddig hazai borainkat a németek és a francziák össze-vásárolják, kiviszik s aztán idegen vignetta alatt megint behozzák, sőt meddig boraink kivonatát, a magyar cognacot is ily módon utaztatják ki és be az ország határain, sőt Németországba is, addig semmi okom nincsen felteni a ma-gyar bortermelést.« A német magnás kétel-ségében a magyar gróf aprílis 15-én esti kilenc óráig kétségbevonhatatlan bizonyítékkal volt köteles szolgálni a felől, hogy a magyar cognacot francia kereskedők csakugyan fran-czia vignetta alatt árulják. A gróf a dolgot igen egyszerűen oldotta meg. — Rendelt kü-lönböző németországi városokból jöhrű czé-gektől cognacot, s a küldeményeket, szá-ni-szerint tizenhetet, — felbontatlan állapotban felszállította az étterembe. A zsűri egymásután bontotta fel a csomagokat s az eredmény az lett, hogy a tizenhét küldemény közül ötben olyan cognacot találtak, melyről kétségtelenül bebizonyítható volt a magyar eredet. Két iver-gem még a magyar vignettát is megtalálták a francia alatt, három üvegről a magyar vig-netta le volt ugyan kaparva, az üvegek azon-ban csálhatatlan bizonyítékot nyújtottak. Ösz-szahasonlítható ugyanis az Eszterházy Géza gróf féle angyalföldi cognacgyár üvegeivel s ugyanazonosoknak találták ezekkel. — Sőt a palackok elzárása is érintetlen volt még, s bennök ugyancsak az angyalföldi cognac-gyár dugóit találták meg, valamint hogy a fentebb említett két üvegen beragasztva talált magyar vignetta is ugyanazé a gyaré volt. — Konstalták továbbá azt az érdekes körül-ményt is, hogy az a küldemény, mely Lipse-ből érkezett, azokból a cognacokból való volt, melyeket az Esterházy cognacgyár a lipcei ki-állításra küldött s ott velük nagy aranyér-met nyert. Ezekkel tehát az a mulatságos do-log történt meg, hogy a lipceiek orra elől megvette egy francia czég olcsón — s aztán francia vignetta alakban és drágán a lipcei czégre sózta rá. A német báró, mikor e té-nyek világosak lettek előtte, szó nélkül fizette és megfogadta, hogy ezután több respektus-sal fog viseltetni a magyar cognac iránt.

Különlélek. Aki nem türi a magyar szót. A mult heten említettük, hogy Fehértemplom-ban Stojadinov Sándor szerb főesperes mek-kora botrányt idézett elő egy gimnáziumi ta-nuló temetésén, megiltván a halott iskolatár-sának, hogy magyarul beszéljen a sírnál. Most azt jelentik, hogy a nagyváradi főigazgatóság, valamint a politikai hatóság is vizsgálatot indi-tott a főesperes ellen, a ki azonban most is eljár még hittant tanítani az iskolába. A mi-kor a husvéti szünnet után először jelent meg a gimnáziumban, a magyar tanulókat zajos »ab-czug«-okkal fogadták, a mikor pedig bement a tanári szobába, a professzorok tüntető módon kivonultak. A hadi kutyák. Az Armenblatt a kö-vetkezőket jelenti: A hadi kutyák nálunk leg-először a hercegovinai cirkáló csapatoknál alkalmazták és pedig a hegyes vidékeken, nagy sikerrel. Ettől kezdve több boszniai, hercegovinai és dalmáciai csapatnál tettek kísérletet és az eredmény oly kedvezően ütött ki, hogy most a hadügyminiszter már elhatározta a hadi kutyák rendszeresítését. Már új évtől kezdve minden csapatnál meghatározott számú hadikutyát fognak tartani és kitanítani, melyeket előírsi és őrzjáratú szolgálatoknál alkalmaznak. Elkészett távirat. Szegeden egy tü-dővészes fiatal embert temettek el. Szegény fiu volt, egész életét a jogtudományak sze-neltelte; most, hogy meghalt, kártársai temették el maguk költségén. Kézzel azután, hogy a fiut kiterítették, egy távirat érkezett számára a hivatáiba. Ez volt benne: »Miert nem ir? Baja van? Ida«. Ebből a táviratból tudták meg a halott barátai, hogy nemcsak egy sze-gény, beteg fiuval kevesebb, hanem egy meg-tört szívvel és egy befejezetlen regénnyel is több van a világon.

KIMUTATÁS a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól. 32. Angol királyi száll. 30. Kunz József és Társa czég. 67. Dr. Kola János, ügyv. 59. Kaszanyitzky E. üzlete. 105. Komlóssy Arthur ügyvédi irodája. 34. Dr. Balkányi Emil orv. 40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi irodája. 91. Dr. Balkányi Miklós lakása. 84. Bauer és társa gép-gyára. 36. Berger Henrik, iroda. 14. »Bika« szálloda. 65. Dr. Balkányi Ede, orv. 37. Berger Jenő műépítész lakása. 83. Casinó. 70. Csanak József nagy-kereskedése. 90. Dr. Csikos Sándor, orv. 18. »Debrecezi szerk. 35. »Debrecezi Ellenőr« szerk. 55. »Debrecezi helyi vasut« irodája. 45. »Debrecezi helyi va-sut« negyederlő indóház. 104. Debrecezi Első Taka-pénztár. 2. Dohánygyár. 20. »Debrecezi Hirlap. 28. Debrecezen sz. k. város bejelentési hivatala. 49. »Doboss«-pavilon nagy-erdőn. 52. Első magyar áll. bizt. társ. 9. Eprekerti faraktár. 79. Első debr. fatereskedő társ. irodája. 17. Első debr. fatereskedő társ. főközületi irodája. 46. Főerdőmester. 68. Főispán. 6. Feischl Fülöp és Fia czég. 13. Fürst Mátyás és Fia czég és Áron Miksa czég. 86. Frohner szálloda. 85. Glück Adolf pincezér-ügyvő. 103. Gebauer K. első hazai érczkoporsó-gyár te-kezősi intézete. 89. Goudy és Egyéy fény-képzésműterme. 60. Gebauer Károly érczkoporsó gyára. 62. »Hungária« kávéház. 102. Dr. Holländer Deszö. 81. Ipar. és kereskedelmi bank. 94. Ipargyesületi takaré-és hiteltintzet. 39. Istváne gőzmalom. 106. Dr. Irinyi István ügyvé-di irodája. 19. Keresk. és iparkamara. 66. Kegyület temetkezési intézet. 4. Kovács Gábor ügyvéd. 11. Közkórház. 101. Közgazdasági bank.

Folyó hó 1-én a forgalomnak átadva 95 állomás. E hó folyamán bekapcsoltatott 6 állomás. Lett 101 állomás. Megszűnt 1 állomás. Mai napon a forgalomnak tényleg átadva van 100 állomás. Debreczen, 1892. Ápril 30-án. Debreczeni telefon vállalat.

Irodalom és művészet. Rendszeres magyar nyelvtan. Deme Karoly, a ki a polgári és középiskolák alsóbb osztályai számára már egy igen hasz-navehető magyar grammatikát írt, most elő-tűnk levő munkájával a III. osztálynak tesz szolgálatot. Kitérő módszerrel tárgyalja a hang-tant, szótant és alaktant s végül a verstant is. folyton a példákát bocsátva előre és azokból lediktálva a szabályt. Nagyon helyesnek tart-juk, hogy olvasmányok tekintetében nem szor-rikozik az irodalmi nyelvre, hanem a tájsoz-lásokból is egész hosszú mutatóványokat ad. A »feladatok« is kiváló pedagógiai tapintattal vannak összeállítva, valamint dicséretet érde-mel a verstan rövid és mégis igen világos elő-adása. A derék kis munkát a Lampel-czég (Wodianer F. és Fiai) adták ki; ára 50 kr. »Legujabb levelező, önügyvéd és házi-titkár.« Kassai Adolf ily című kö-nye, mely már első kiadásában is a közönség legszélesebb köreiben birt gyökeret verni, az előtűnk fekvő második kiadással kétségkívül még nagyobb elterjedésre fog szert tenni. A szerző nemcsak átoldozta könyvét, figyelembe véve az ügyiratok szerkesztésére vonatkozó legujabb törvényeket és rendeleteket, hanem tartalmát tetemesen bővítette is, úgy hogy alig van jogügylet, melyre nézve ne szolgálna a legsza-batosabb fogalmazvány-mintákkal. Főként ke-reskedők és iparosok igen becses segédköny-vet kapnak ez ügyes munkában, mely a gyak-rabban előforduló jogügyletekre nézve nemely fontos utasításokat is tartalmaz. A magánélet viszonyaira vonatkozó levelezői rész is csi-

nosan stilizált levélminták egész tömegét nyujt-ja. Az igen díszesen kiállított 18 ives munka ára csak 80 kr, kötve 1 frt. Megrendelhető a kiadónál, Wodianer F. és fiai czégnél Buda-pestben.

Különlélek. Aki nem türi a magyar szót. A mult heten említettük, hogy Fehértemplom-ban Stojadinov Sándor szerb főesperes mek-kora botrányt idézett elő egy gimnáziumi ta-nuló temetésén, megiltván a halott iskolatár-sának, hogy magyarul beszéljen a sírnál. Most azt jelentik, hogy a nagyváradi főigazgatóság, valamint a politikai hatóság is vizsgálatot indi-tott a főesperes ellen, a ki azonban most is eljár még hittant tanítani az iskolába. A mi-kor a husvéti szünnet után először jelent meg a gimnáziumban, a magyar tanulókat zajos »ab-czug«-okkal fogadták, a mikor pedig bement a tanári szobába, a professzorok tüntető módon kivonultak.

A hadi kutyák. Az Armenblatt a kö-vetkezőket jelenti: A hadi kutyák nálunk leg-először a hercegovinai cirkáló csapatoknál alkalmazták és pedig a hegyes vidékeken, nagy sikerrel. Ettől kezdve több boszniai, hercegovinai és dalmáciai csapatnál tettek kísérletet és az eredmény oly kedvezően ütött ki, hogy most a hadügyminiszter már elhatározta a hadi kutyák rendszeresítését. Már új évtől kezdve minden csapatnál meghatározott számú hadikutyát fognak tartani és kitanítani, melyeket előírsi és őrzjáratú szolgálatoknál alkalmaznak. Elkészett távirat. Szegeden egy tü-dővészes fiatal embert temettek el. Szegény fiu volt, egész életét a jogtudományak sze-neltelte; most, hogy meghalt, kártársai temették el maguk költségén. Kézzel azután, hogy a fiut kiterítették, egy távirat érkezett számára a hivatáiba. Ez volt benne: »Miert nem ir? Baja van? Ida«. Ebből a táviratból tudták meg a halott barátai, hogy nemcsak egy sze-gény, beteg fiuval kevesebb, hanem egy meg-tört szívvel és egy befejezetlen regénnyel is több van a világon.

KIMUTATÁS a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól. 32. Angol királyi száll. 30. Kunz József és Társa czég. 67. Dr. Kola János, ügyv. 59. Kaszanyitzky E. üzlete. 105. Komlóssy Arthur ügyvédi irodája. 34. Dr. Balkányi Emil orv. 40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi irodája. 91. Dr. Balkányi Miklós lakása. 84. Bauer és társa gép-gyára. 36. Berger Henrik, iroda. 14. »Bika« szálloda. 65. Dr. Balkányi Ede, orv. 37. Berger Jenő műépítész lakása. 83. Casinó. 70. Csanak József nagy-kereskedése. 90. Dr. Csikos Sándor, orv. 18. »Debrecezi szerk. 35. »Debrecezi Ellenőr« szerk. 55. »Debrecezi helyi vasut« irodája. 45. »Debrecezi helyi va-sut« negyederlő indóház. 104. Debrecezi Első Taka-pénztár. 2. Dohánygyár. 20. »Debrecezi Hirlap. 28. Debrecezen sz. k. város bejelentési hivatala. 49. »Doboss«-pavilon nagy-erdőn. 52. Első magyar áll. bizt. társ. 9. Eprekerti faraktár. 79. Első debr. fatereskedő társ. irodája. 17. Első debr. fatereskedő társ. főközületi irodája. 46. Főerdőmester. 68. Főispán. 6. Feischl Fülöp és Fia czég. 13. Fürst Mátyás és Fia czég és Áron Miksa czég. 86. Frohner szálloda. 85. Glück Adolf pincezér-ügyvő. 103. Gebauer K. első hazai érczkoporsó-gyár te-kezősi intézete. 89. Goudy és Egyéy fény-képzésműterme. 60. Gebauer Károly érczkoporsó gyára. 62. »Hungária« kávéház. 102. Dr. Holländer Deszö. 81. Ipar. és kereskedelmi bank. 94. Ipargyesületi takaré-és hiteltintzet. 39. Istváne gőzmalom. 106. Dr. Irinyi István ügyvé-di irodája. 19. Keresk. és iparkamara. 66. Kegyület temetkezési intézet. 4. Kovács Gábor ügyvéd. 11. Közkórház. 101. Közgazdasági bank.

Folyó hó 1-én a forgalomnak átadva 95 állomás. E hó folyamán bekapcsoltatott 6 állomás. Lett 101 állomás. Megszűnt 1 állomás. Mai napon a forgalomnak tényleg átadva van 100 állomás. Debreczen, 1892. Ápril 30-án. Debreczeni telefon vállalat.

Közzgazdaság. Hírek külföldi vetések állásá-ról. Németországban a mult hetek folyamán sokat hanyatlottak, igen sok helyen fel kellett szántani a vetéseket, éppugy Franciaországban is sok helyen fel kellett azokat szántani. Ang-liában a hó és fagy folytán a bevetett buza 940.000 hektárnyi területből legalább 5—10 százalék — gyenge termést ígér, úgy, hogy aligha lesz olyan, mint a mult évi. Oroszor-szágban a termés nem sokkal jobbnak ígér-kezik, mint a mult évben. Ausztriai vetések állásáról beérkezett hivatalos jelentés szerint az őszi vetések jól állanak, sok helyről azon-ban azt jelentik, hogy a vetések jól telelt ki, de most a tartós szárazság következtében már szenvedtek. Helyenként a későn vetett roz-s-vetések adnak panaszra okot. Néhét mezeiegr pusztít. A tavasziak vetését hűvélkor már be-fejezték. Szőlők is jól állanak, ugyszintén a gyümölcs is. Orosz bor fűgéből. Borkereskedők-ből alakult társaság Pétervár közelében gyá-rat akar felállítani, melyben fűgéből csemege-borokat akarnak gyártani. A »Russki Schise« azt is megírja, hogy mily egyszerű az eljárás. A fűgére langyos vizet öntenek, melybe egy kevés borkősavat tesznek, mire az egész keve-rék erjedésnek indul. Az így gyártott bor 8% alkoholt tartalmaz.

Köbányai sertésüzlet. A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Május 2. a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (párónként 300—400 klgon felüli sulyban) 45.50—46.—. 2. Öreg közép (párónként 300—400 klg-sulyban) 44.—46.—. 3. Fialat nehéz (párónként 320 klgon felüli sulyban) 47—47.50—4. Fialat közép (párónként 251—320 klg, sulyban 46.—47.—. 5. Fialat könnyű (párónként 250 klgmig terjedő sulyban) 47.—47.50 II. Magyar szedett: 6. Nehéz (párónként 280 klgon felüli sulyban) 45.50—46.—. 7. Közép (párónként 220—280 klg, sulyban) 46.—47.—. 8. Könnyű (párónként 220 klgmig terjedő sulyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (párónként 260 klgon felüli sulyba) 46.—46.50 10. Közép (párónként 220—260 klg, suly-ban) 46.—46.50 11. Könnyű (párónként 220 klgmig ter-jedő sulyban) 45.50—46.50 Sertés létszám: május 1 napján volt készlet 152 296 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizaltni való sertés 15.— 17.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtattól 3736 drb.

Budapesti gabonatózsdé. Május 3-án. Buza tavaszra 8.58 pénz 8.60 áru, őszre 8.18 pénz, 8.20 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 4.88 pénz, 4.90 áru. Zab tavaszra 5.52 pénz, 5.54 áru, őszre — pénz, — áru. — Káposztarepcze aug.—sept. 12.— pénz, 12.10 áru. Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Férfi chifon ingek a hirneves Schroll-féle chifonból 1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr, GALLÉROK, KÉZELŐK, NYAKKENDŐK, harisnyák, keztük. Napernyők. esernyők. Kész mosó gyermek ruhácskák, Brassói posztók, TRICOT Peruvien és Doskin. SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL. (8.) 43.—

REGEDI I tisztá alkalikus savanyuviz legjobb asztali és üdítő-ital, kipróbált gyógyszer köhögés, torokbe-tegségek, gyomor- és hólyaghurtnal. Ismertetések minden elárultó he-lyen, valamint a radeini fürdő-igaz-gatóságnál (Stájerország) kaphatók. Elárultók kerestetnek. 3—20. (155.)

Lakás berendezésekhez
szőnyeg, butorszövet,
FÜGGÖNY,
viaszos vászon
Parkett,
lynoleum (parafaszőnyeg,
nagy
választékban
letesemen
leszállított áron
Kunz József és Társa.
cégnél DEBRECZENBEN, kistemplombazár.
(127.) 30—

KARDOS LÁSZLÓ
Czepléd-utca
ajánlja:
rumburgi, Creas- és házi-vásznak,
szepességi- és sziléziai-
ASZTALNEMŰEK.
fehér, színes, belföldi és francia
zsebkendők
nagy raktárát.
(178.) 2.

N.-Bocskó
vasúti állomástól 7/8 órányi távolságra.
GYERTYÁN LIGET
(KABOLA-POLYÁNA)
GYÓGYFÜRDŐ MARMAROS-MEGYÉBEN.
Füüdő, ivó- és tejkura, klimatikus gyógyhely,
hidegvíz-intézet.
KNEIP-kúra.
„GYERTYÁN LIGET” nevezetes pompás szép fekvése által, csodálatosan védett por- és szélmentes helyen, 1600 lábnyi tengerföli magasságban, köröskörül erdős hegyekkel határolva. Levegője hegyi, élenyűs, tiszta és felette egészséges. Valódi vastartalmú savanyúvizei igen kellemes ízűek, könnyen emészthetők és gyors hatásúak. Az újonnan épült, modern berendezésű hidegvíz-intézetben a Priessnitz- és Kneip-féle kúra jön alkalmazásba. Ismeretes kiváló siker: vérszegénység, sápkór, női bántalmak, idegesség (neurasthenia) ideges dyspepsia, gyomor- és bélbajok, váltóláz, vérkeringési és légzőszervi bántalmak. Lakások új építkezések folytán mindenkor biztosítva vannak. Az élelmezés minden igényt kielégít. (Étlap szerint és pensiórendszer.) Az árak mérsékeltek. (Elő- és utóévadban 20% alacsonyabb.) Füüdő-leirást, prospectust, vegyi elemzést, bérmentve és grátis küld
173. 3—3.
a fürdőigazgatóság.

FÉLIX FÜRDŐ

Vasúti állomás. Nagyváradtól kocsin egy óra, vasúton fél órai távolság. Naponta 10 vonat. Vasárnap 14 vonat közlekedik Nagyváraddal.
E híres 39° R. fokú víz mindennemű időt bőrkiütések, köszvény és csontfájdalmak, máj, lép, anyaméh és mirigy-daganatok, sárgaság és vízkórság, vese-, vishólyag- és aranyer-bántalmak, csonttörések és ficzamosodások, nőknél rendetlen, vagy elmaradt havi baj, gyomorgyengeség és gyomorgörcs ellen **biztos sikerrel** évek óta használtatik.
Az ártézi kut forrásvíze **belső bajoknál** is kitűnő szolgálatot tesz.
Négy tükör-, kád- és család-füüdők
állanak a vendégek rendelkezésére. — Állandó füüdőorvos. Hat épületben 100 szoba 60 krtól 1 frt 50 krig. Zene, sétahelyek és üserdő. — Izletes ételek, tisztán kezelt jó italok. Jutányos ár. Minden megkeresésre készséggel utasítást és felvilágosítást adnak
170. 3—3.
Kernáts és Bibó bérnök.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök, BUDAPEST, Üllői-út 18-dik szám alatt.

Budapest,
Üllői-út 18.

Budapest,
Üllői-út 18.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű szöges cséplőkészleteket, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gözcséplő-készleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostakkal, arpahéjazó és választó-hengerrel. Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafűtő-gözmozgonyokat. Továbbá R. CARRET & SONS felülmulhatlan 49% tüzelőanyagot takarító COMPOUND-GÖZMOZGONYAIT. Legjobbnek elismert „BRANTFORDI” önműködő amerikai kéveket aratógépeit. Eredeti amerikai szána-gyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. SORVETŐ- és SZÖRVAVETŐ-GÉPEKET és minden egyéb kisebb gazdasági gépet. Jutányos árak, kedvező feltételek. (164.) 2—8.

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára, építési anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
GRANITRAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZŐKÓKUTAK,
CEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKAL
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:
KERAMIT-LAPOK
KELHEIMI-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KÖFEDÉLFÉP,
TÜZÁLLÓ TÉGLÁK,
KÉMÉNY-RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenaul Portland cement és vízhatlan mész-gyárnak.
Gyári raktára a KOAGYAGCSÖVEK
gartenaul Portland cement és vízhatlan mész-gyárnak.

(185.) 2—6.

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.
A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felhűtség, savanyu felbűffögés, hasmenés, gyomorerégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.
Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorrhoidáknál.
Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrástár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.
A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megnézni!! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítottam”.
A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihályovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — Ér-Mihályfalván: Mátray István; Dioszegben: Vaday I., Hadházon: Farkas Ödön, Hosszu-Palyiban: Sárosy Imre, Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész 522. uraknál. 43—21.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérművek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők
SZABÓ LAJOS FIAI
cégnél.

(171) Leszállított árak az egész idény alatt. 14—